

เอชไอวี/เอดส์ส่งผลกระทบต่อประชากรทุกกลุ่มทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากเอชไอวี/เอดส์ โดยผลกระทบมีทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ การศึกษาผลกระทบของเอชไอวี/เอดส์ต่อผู้สูงอายุในเขตภาคเหนือครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากเอชไอวี/เอดส์ต่อผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง อำเภอคอยสะเกิด กิ่งอำเภอคอยหล่อ และกิ่งอำเภอแม่อน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเลือกแบบเจาะจงโดยเป็นผู้สูงอายุที่มีลูก หรือคู่สมรส หรือสมาชิกในครอบครัวอื่นป่วยหรือเสียชีวิตด้วยเอชไอวี/เอดส์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินผลกระทบของเอชไอวี/เอดส์ต่อผู้สูงอายุที่คัดแปลงจากแบบสำรวจผลกระทบจากการตายของลูกวัยผู้ใหญ่ต่อบิดามารดาของจอห์น โนเคลและคณะ (2545) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบที่สำคัญได้แก่ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ทำให้ผู้สูงอายุยากจน ขาดรายได้ และมีหนี้สินอันเกิดจากการไม่มีงานทำและรายได้น้อย ขาดผู้ช่วยเหลือด้านการเงิน และจากค่าใช้จ่ายในการดูแลลูกที่ป่วย การทำศพลูกและค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูหลานกำพร้า ผลกระทบด้านสังคมเกิดจากปฏิกิริยาทางลบของชุมชนที่มีต่อครอบครัวผู้สูงอายุทำให้เกิดปัญหาการแยกตนเองออกจากสังคม และการไม่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน สำหรับผลกระทบด้านสุขภาพอันเป็นผลจากความสูงอายุ และการดูแลลูกที่ป่วยด้วยเอดส์ได้แก่ ปัญหาด้านร่างกาย ความเจ็บป่วย และปัญหาด้านจิตใจ ได้แก่ ความวิตกกังวล และความเครียด แต่มีแนวโน้มลดลงภายหลังหมดภาระการดูแลลูกที่ป่วย

ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบและผู้สูงอายุที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมรายได้ การส่งเสริมความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์ การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบมีความรู้ความสามารถในการดูแลตนเองด้านสุขภาพ การส่งเสริมความรู้และทักษะของกลุ่มบุคลากรด้านสุขภาพในการดูแลผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และส่งเสริมให้เกิดกลุ่มเครือข่ายด้านการเอชไอวี/เอดส์และผู้สูงอายุในชุมชนมากขึ้น